

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danne-Virke I

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 363.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig03val-shoot-idm139670057582304.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Her staae vi da igien for den tillukde Dør til Viisdoms Kammer; vi see det klarlig, at Viisdom og Sandhed har deres Værelse derinde, men selv at oplade Dørren mægte vi ligesaalidt, som, hvis den og var opladt, i Støvets Aar: syv Gange ti og sjelden fleer, at giennemvandre den Høieloftssal, der som en stjernet Himmel omhvælver den ganske Tid, hvoraf kun et Spand blev os forlenet til sagte Rørelse i Støvets Baand. Tydeligere: vi see det klart, at Historien maa aabenbare Sandhed, saa vist som *Mennesket er sandelig til*, saa vist som ikke hele Tilværelsen er en *Drøm, som Ingen drømmer*, et *Billede af Intet*, en Modsigelse af sig selv: *Modsigelse af, hvad der ikke er til*, kort sagt: en *virkelig Umuelighed*. At Historien nødvendig maa aabenbare Sandhed, klarlig besvare alle de Spørgsmaal, Mennesket kan gjøre sig selv, det er saa vist, som at vi selv ere til; men Ingen af os mægter at omfatte eller begribe Historien, som omfatter os tilligemed alle vore Forældre og Efterkommere til Dagenes Ende; ja, Ingen af os formaaer engang at sanke og at sammenføie, at oversee og giennemskue det store ufuldendte Menneskebillede, 364 der udarbeidedes i de forgangne Dage og udbreder sig for os i Historien, har præget og præntet sig dybt i Naturen, aftegnet sig i Bog og Billed. Her staae vi omtonede af mange Dages Røster, omleirede af deres Mindesmærker, men overvældede, fattige midt mellem Skatte, afmægtige til at omfatte og tilegne os selv kun en Tusindedeel, af hvad vi erkiende, var, som Heelt, igien kun en Deel af det *Ganske*, der ene formaaer at opfylde vor Trang, det Ganske, hvis Aabenbarelse vi umulig kan opleve i Støvet, da ogsaa vor Bane maa sluttes, før Menneskets kan vorde fuldendt. Her staae vi, og her er det, at Trangen til en Aabenbaring maa vorde klar for hvert tænkende Menneske, der ikke vil trodse sin Fornuft og paastaa, at de høieste Forestillinger og de dybeste Følelser i Mennesket - Forestillingerne om det Aandelige, Usynlige, og Følelsen af Attraa til et evigt Liv - at disse, det Eneste, der i Sandhed adskiller Mennesket fra de umælende Dyr, hvis Forestillinger og Følelser ere indskrænkede i det Synliges Kreds og det Endeliges Rum, at Menneskets Adelskab er dets ubetydeligste Gienstand, at Mennesket kan være *sig selv bekiendt* og dog ligegyldig for sine høiere aandelige Vilkaar, begrave det Øie i Støvet, der stævner mod Himlen, indklemme det Hjerte i Øieblikkets Snør-Liv, der banker for en Evighed. Dette maae vi gjøre, vitterlig maae vi give Afkald paa Menneskets høieste Fortrin, indskrænke os til Dyrelivet og underkue alle de ædle underfulde Rørelser i os, som forkynde og bevise vor himmelske Herkomst, eller nødes til at indrømme, hvad vi ei kan nægte, skjøndt det er ubegribeligt, at Støvhyttes Indbygger overflyver sin Bolig, betragter sig selv som en Giæst fra det Fjerne, det Høie, begjærer, hvad Ingen har seet, efterhiger, hvad Ingen begriber; det er klart, siger jeg, at enten maa vi i afsindigt Oprør mod vor egen Aand lægge an paa at dræbe vort Menneskeliv, eller vi maae bekiende, at unægtelig, dyb og stor er vor Trang til en vidunderlig Aabenbaring af Det, som intet Øie seer og intet Øre hører, men hvis Anelse vi indaande, hvis Kraft opholder og bevæger os, hvis Værelse vor Tilværelse nødvendig forudsætter, hvis Liv er saa nødvendig en Betingelse for vores, som Legemet for Skyggen, Aabenbaringen af den evige, levende Sandhed, af det Guds Ord, som bliver evindelig, naar Menneskets timelige Herlighed visner som Blomsten, segner som Græs for Dødens Lee.